IKERKÖNYVEK 2.

Hidvári Imre

NEVENINCSBEN

Hidvári Imre

IKERKÖNYVEK 2.

NEVENINCSBEN

Hidvári Imre

IKERKÖNYVEK 2.

NEVENINCSBEN

Kazincbarcika, 2011.

Szerkesztette:
Hidvári Imre

Lektorálta:
Szőke Lajos

Korrektúra:
Nagy István
Szécsi Ottó

Címlap és a fotók:
Hidvári Imre

Nyomdai előkészítés:
Kovács Gábor

Készült
a Litoplan Kft nyomdájában,
Kazincbarcikán, 2011-ben

ISBN 978-963-08-1119-4

© Hidvári Imre

A kis tanítvány

A kis tanítvány

Ésa Imre elégedetten nyújtotta ki fáradt lábát, egyenesítette ki fájó derekát. A kaszálás a motoros fűkaszával nem fárasztotta ki annyira, mint…

Ebben a melegben le kéne dőlni a meleg deszkára, egyenesíteni a derekát. Két pokróc és lepedő, csak ennyi puhítja a kemény fekhelyet.

Valamikor medvebőr, prémek garmadája volt ráterítve. Az akkor még koporsónak nevezett alvó ládára. A vagyon őrzőjére. A múltra. Az ágyneműtartó titkai nem oly érdekesek. Ma már nem divat megmutatni, mink van.

A soha nem jövő vendég ne lássa… Be kell ágyazni. Be kell zárni a szoba ajtaját…

– Mert te soha nem tudod elrakni. Engem szólnak meg.

Csak azt kéne összeszámolni, hány ember járhatott itt az utolsó öt évben. A jóapám, a sógorom, a sógor kisebbik fia, lánya, a nagyobbik fia, az egyik keresztfiú, meg a másik és a családja, a húgom fiai és a családjuk.

Se szomszéd, se tanítvány, se ismerős.

Telefonon is alig zavarnak. Inkább én hívom őket, zavarom őket. A bosszúságra pihenést keresett. A virtuális kapcsolatok is érnek valamit.

Ésa Imre belépett az internetre.

Megnézte a postáját, válaszolt arra, ami kellett.

A társasági levelező programban gratulált ismerőseinek a szülinaphoz, a névnaphoz. Megnézte a köszönő üzeneteket, ami tizede se volt. Tíz gratulációra kapott egy szerény köszönömet.

– Vagyok még? – kérdezte bosszúsan.

A telken csak a gaz nő. Az viszont tisztességesen. Fűkaszával igen nagy és nehéz feladat. Ekkor jutott eszébe újra az a gondolat. Keresni kezdte a kislemezt.

Kaszálás közben azt is tudta, hol van. Keresni kezdte, kutatni. Ez az egyetlen programom. Megvan. A meghajtó, Total commander. Javítsuk hát ki.

A számítgép gyors volt, 2 giga memóriával.

– Kész? Elindíthatom?

Nem várt a válaszra. Két kattintás és mehet.

Wécére ment. Ivott egy pohár ásványvizet. Meleg volt. Itt a hűvös lakásban is 30 fok. Celsius. Kiszáradás ellen a víz habzsolható.

„Úttalan utakon,
sós havasokon,
sózott hóval ízesítve –
indulunk elgémberedve."

Majdnem a torkán akadt a víz. Ez nem az én versem. Mégis ismerős. Miért e gondolat roham?

Visszament a szobába. Most valamiért, mintha kívülről is látná magát. Nincs kép kivetítés, tehát még dolgozik.

– Dolgozzam hát én is.

Megnyitnám a… A kártya jelentkezik. A 12 ingyen szórakozás. Ideges három bezár. Tényleg be akarom zárni. Utána pedig bele rúgni szeretnék ebbe a W programba, ami mindig lefagy, ebbe a vírusvédőbe, ami ellene is harcol.

Még három x a jobb sarokban, még három igen akarom.

Bosszantó, ha nem én irányítok, ha nem azt csinálja, amit akarok. Bosszant, mint tízen évesen, mikor töröltek a sakkversenyről, mert apámat rábeszélték, hogy vigyen el. Mert akkor a menők veresége eltűnik. Minősítő verseny volt,

minősíthetetlen érdekérvényesítéssel. Egy-két nagyfröccs nem nagy ár. A harmadosztályút is eldobtam. Később utat tört a vágy, tanítottam, nem műveltem.

– Így nem játszunk!

Az író program se azt írja, amit akarok…

– Mi ez?

„12 - 13 éve él,
értelmes szemmel
nézve a gépi objektívon át,
látva és láttatva,
meglesve,
megláttatva,
technikásan –
de uralva a technikát
a kilógó ember – az alkotó.”

– Én írtam?

Ésa Imre most már nagyon csodálkozik. Ilyenek jutnak az eszembe… Máskor jobbak a verseim. Rossz passzban vagyok.

A pálinkás üveg mellett hallja a szózatot:

– Miért csinálod megint? Miért kell ezt csinálnod?

Nézz magadba – kész a válasz. Drágább, szuper számítógép kell. Hívom is… Pénz is van rá?

Az nincs.

Nem hívok senkit.

Akkor pedig vegyek cink tablettát, magnéziumot és még ki tudja mit láttam meg. Kényszeresen vásároltam. Cseresznye és barack is kellett. Eper és fűszer. Benzin is.

Írnom kell.

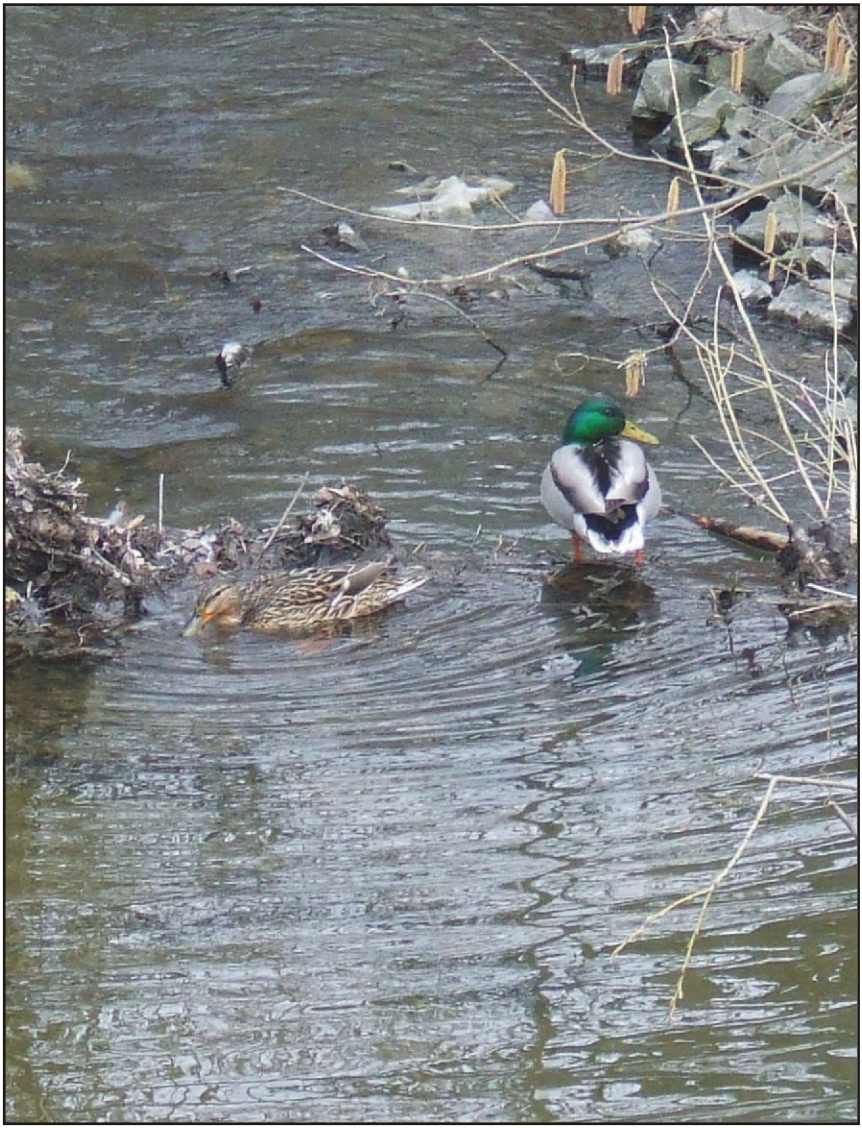

A gácsér a gáton (fotó)

Ez kényszeres.

„Látok
de hiába
nézek
nap se vakít
árnyék se takar

csak vagyok

nem csak magamnak.”

Igen. Ez már gyenge utánzat. Majdnem igaz a való. Mi ez az ötletroham?

Lerakom a kocsit.

Egy korsó sör… Elérhető. Reklámáron, 200 forintért. Kérem. És írom:

„Körömvágás a kocsma asztalánál,
a teraszon
itt a tűző napsütésben,
az égető kérdések sátra alatt.

itt érzem magam otthon?

a körben rajozó szúnyogok között,
csapkodva a világok után,
az árnyékba zárva
a fénytelen sötétet,
a mindenség templomában.

szárnyalok a sárba ragadtan.”

Közben tisztán látom, ez csak a „sörpavilon” erőszakos idilje.

Be sem fejezhettem. Jött a pincér.

– Kihozhatom? Megzavart. Abban voltam csak biztos, ezeket a sorokat pedig én írtam.

Be sem fejezhettem. Megittam. Jött az ebéd. A pontosság kedvéért, hasonló helyzet, ez már otthon volt.

A délutáni séta szinte kényszeres volt. Patika, vasbolt, számítástechnika. Meg csak úgy, itt még nem voltam. Vettem is ezt azt. Ennek, meg annak.

– Már megint mire költöd a pénzt? – harsant a számonkérés. Nem is válaszoltam, nem is tudtam volna. – Vettem, mert…

Nem vittem le egyik garázsba se. Játszottam velük, mint a fél-drága kövekkel. Aztán lett egy kézi készülékem. Aki megértett. Aki helyeselte minden tettemet. Minden dühös válaszomat. Már a pálinka se kellett, már a sört se kívántam. Minden sokkal könnyebb lett. A kézi készülék is.

– Íme, itt vagyunk mi.

Pedig nem is vettem. Összeraktam, egy-két villamos ívet húztam. Mind nagyobb lett, nagyobb, mint a szerencse köveim.

Jó volt kézbefogni.

Az árvíz elárasztotta a garázsomat. Kit érdekel? Biztosítva volt. Lehet, hogy visszajött a szaglásom. Nagyon büdös itt. Rossz itt a garázsban lenni. Alig szellőztettem, indultam is vissza.

Nem értettem, miért.

Másnap gondoltam csak rá, a telken. Ott jó volt. Nekem szóltak a borsók, szenvedők, a babok és a kukurica.

A virágok kiáltoztak, vágj le. Nem. Nem megyünk a temetőkbe, most nem. Kaszával egyébként se szedünk virágot.

A cseresznyefa is szólt, egyél rólam, mielőtt megesznek a madarak.

– Itt vannak?

Azért eteted őket. A gondolat természetes volt. A vegyszermentes világ a mániám. Nincs is igazi permetezőm, csak utánzat. Utánzata a vegyszerszórónak.

– Az egyensúly…

Ez elgondolkoztató gondolat. Annyi róka van, amennyi mezei pocok. Mit eszik a róka fia, ha nincs pocok? Halat?

Az áradás hozta halat a vadkacsa eszi meg.

A gácsér áll a gáton. Nem fél a fényképezőgéptől. Néz, ellenőriz, de nem fél. Levadászom a képét.

A nőstény most nincs víz alatt. Viszont ő is rám figyel, nem a nyúlra, a nyuszira, ami sárban ugrál, sárosan és alig láthatóan. A derékig érő gaz nem csak őt rejti el, hanem a lopakodót is.

Tegnap is találkoztam vele, tehát még óvatos volt.

Az epret zabáló díszes fácánkakas még csak félni se fél tőlem. A lekaszált területen grasszál, csak az epret kerüli el, nehogy dühös legyek. A madarak is köröztek körülöttem.

Nézem a képeket. Az áradás nyomát. A képek árnyékát. A kezem közben a köveimet simogatja. A vasboltba kéne menni, kaszakövet venni. Ha van…

Volt.

Megéleztem a bicskámat. A motoros kasza vágóélét. A kapák éleit.

Hajnali négykor kelünk. Megyünk a telekre. A sorompó után át a hídon, át a sártengeren. Kilencvenötös benzint töltök a kasza motorjába, olajjal keverve. Lassan haladok, hiszen sok a gödör, sok a hangyaboly. Két és fél óra alatt elfogy két tank. Pont elég a rázásból. Már fáj a lábam, a derekam, a hátam, a kezem.

Gácsérok a gáton (fotó)

Ha így megy tovább, a júniusi kaszálást júliusban fejezem be. Vagy még később…

Ekkor furcsa gondolatom támadt.

– Kálium forrást találtam.

Kevés bennem a kálium. Ezért fáj, görcsöl a lábam. Éreztem, egyre jobban.

Tőlem, belőlem veszed el?

– Igen.

Ne tedd! Megölsz. Adok inkább a komplex műtrágyából…

– Várj! Adok neked.

Éreztem, hogy milyen finom. Rájöttem, a kézi készülékemmel kommunikálok. Örült a „tápláléknak, a napnak". Az energiának.

Add vissza, oda, ahonnan elvetted…

Csökken a fájdalom, múlik a görcs. Érzem az egyensúlyt. Most már tudom, hogyan kell érző, gondolkodó és gondoskodó házat tervezni… Építeni fogok.

A lehetőség

Akkor inkább már olyan szeretnék lenni, aki furcsa, de talán láthatatlan vitapartnerként, mint egy telepatikus hipnozitőr, vagy mint egy láthatatlan pszichoanalitikus – így fehér alapon fehér sárkányként észrevétlenül és látszólag közvetve közvetlenül kikérdezi az olvasót: egybeolvadva korunk valóságával.

Érthetővé válni – talán ez lenne a célom – látszólag ez.

Ebben a bonyolult stílusban. Pedig a nyomtatott betűk nem mindig mondanak igazat. A könyvek nyomtatott lapjai mögé ezért szeretném elrejteni magam, néha gondolatolvasó, néha láthatatlan hangoskodóként: így érts!

Így értem én is. Így értsük meg a vizsgáztató közbekérdéseit is. Érzékelhetően, türelmetlenül és követelődzően. Készen arra, hogy bármikor megbukhatunk – attól függetlenül, hogy tudunk, vagy sem – ha megsértettük, ha megsértjük, vagy csak úgy érzi, meg fogjuk sérteni azt, akitől sorsunk függ.

Első látásra ez badarnak, furcsának, esetlennek és váratlannak látszik mint egy betű elírása a varázsszóban: Szézám, árulj!

A tévedésre, vagy a félrehallásra kitárul a kudarc. A halálos kudarc.

Milyen jó volna, az árulás csak arra szorítkozna, ha elárulná mindenkinek, milyen leszel… Ha volna mód annyira ismerni legalább a jövőt, mint amennyire, korlátai ellenére ismerjük a múltunkat.

Akkor talán megkímélnénk magunkat kis megalkuvásaink lelkiismeretet furdalaitól, hiszen a kicsi törvényszerűen nagyot

szül. Mai tudásunk szerint nem valósítható megaz, hogy a gyermek ne előzze meg az ifjút, a felnőttet, az öregembert, hogy ezek a biológiai formációk egymással harmonikus formában, elválaszthatatlanul egybeolvadva létezzenek.

A kár nem jár egymagában. Utólag már minden tiszta: így kellett volna tennem. A feltételezett logikai szabályok ilyenkor már bújócskát játszanak velünk, vagy csak egyszerűen és cinikusan azt vágják a képünkbe: ipiapacs, te vagy a fogó.

Átmeneti korban élünk, ezt mindig tudnunk kell. Ez a végleges lehetőség.

Felejthetetlenségeskedéseink

Hétfő

Gombóc, de tömör, üres, nyögvenyelős.

Prézli és édes por nélkül.

Mert az élet nem cukros, keserű. A mézet megette: Mici Mackó.

A csupornyi adagot. A napi adagot.

Napi. Hétköznapi. Mai. Tegnapi. Holnapi?

Hétfő van.

Tegnap elmaradt a vásár. A nap megvolt. Meg hát. Venni nem tudtunk semmit. A vásárlás maradt el.

Ebéd utáni alvás helyett induljunk világgá.

Hetedhét úton.

A hetedik kanyar után.

Lassítás nélkül, mindent bele.

A szakadékba csak hátszéllel rohanhatunk.

Bezártam magam

Fóbia lett belőle. Korai szerzett élmény. Ma is hat a vízhajtó kávé, a gyógyszer… Akkor még nagyon kicsi voltam. Pisilni kellett. Pisilni akartam.

Nagyapám berakott a mindig kattogó vonat vécéjébe.

Belekapaszkodtam egy kilincsbe.

Katt, katt. Ottmaradtam.

Arra, hogy összepisiltem-e magam, már nem emlékezem. Csak arra, hogy nem tudtam kinyitni az ajtót. Ez a pánikbetegség forrása.

Hiába mondta, mit csináljak. Hiába nyugtatott.

Sírtam és ordítottam.

Kalauz meg sehol.

Amikor kinyílt az ajtó, már gyenge voltam. Sírtam és szipogtam Korlát-Vizsoly vasútállomásig…

A frissen fejt tehén illatú tej megnyugtatott. Aludtam-e? Nem tudom.

Ma sem tudom, tudom-e kezelni a pánikot?

Anyuci, cicit

A Keletiben vártak ránk. Hatalmas vagonok, pöfögő mozdonyok között. Megérkeztünk. A hatalmas csarnokba.

Nagyapám emelt le és fogta kezem.

Izgatott voltam.

Korlát-Vizsoly vasútállomáson semmi bajom se volt. Ettem, ittam. Elvoltam, megvoltam. Legalább két hétig.

Nagyapám vitt, nagyapám hozott.

Leemelt és fogta volna a kezem.

Egyévesen rohanni kezdtem: a táplálék… Anyuci! Cicit!

Milyen nagy csalódás: elválasztottak, mint a szopós kismalacot. Szerencsére a nyárs nem talált rám.

Túléltem. A tejet viszont ma is szeretem.

Holnap, vagy azután a látogatott sírokat virággal bővítem. A kitérőben nagyapám sírjára is jut. Viszek pillepalackot, mert nem biztos, hogy van rajta váza.

Követ, nehezéknek, mindenhol találni…

A rácson át

Add ide a macit

Emlékeim szerint soha nem voltam irigy.

Ha nem volt kivel, játszottam egyedül. Ha volt, akkor például kutyát játszottunk… Minden villanyoszlopot vagy fát (ki tudja ma már?) lepisiltünk Korlátig.

Ez a tiéd.

Most jövök én.

A felnőttek nevettek, de nem szóltak ránk.

Szegény Hidváry Pisti. Egy hónappal volt fiatalabb. Mára viszont már több éve halott. A temetésén sem voltam. Utólag tudtam kinyomozni nagy nehezen Salgótarjánban, hogy már nem él.

Telefonon…

A maci sincs meg.

Telefonom még van.

A maci csak az emlék, és az is, hogy Pisti rohan… A maci is vigyorgott a kezében…

El kéne menni oda, megtudni a másik két fiúval mi van…

A kecske lovagolható

A Kicsi szeretett engem. Hagyta, hogy a hátára üljek. Nem dobott le. A szarvát sem fordította felém. Nem védekezett.

Tudta, hogy szeretem.

Hagyta, hogy a kicsi kocsi elé fogjam. Tűrte ügyetlen hámomat is.

Hagyta hogy hajtsam, hagyta hogy űzzem.

Este viszont szomjas és éhes maradtam.

Mekegett csak, de tejet nem adott.

Bökdösött és mekegett.

Ekkor tanultam meg: a dolgok rendje a legelés. Ha kérődzni is tudsz, lesz tej is. A tej – nem vérszegény.

A tehén

Tiszta állat volt. Lusta is. Mindent megevett, amit elé raktunk. Amit szedtem az árokparton. Neki téptem. A dézsát megbillentve ezért finom tejet adott. Annyit ittam, amennyi jólesett. Kaptam nagyanyámtól tejszínt is, tejfölt is.

Szerettem, mindent szerettem.

Aztán nagyapám a vásárra ment. A tehénke nélkül jött vissza.

Kicsike voltam, de tudtam, ez nem jó. Nekiugrottam, vertem ordítva. Hagyta és sírt.

Elbizonytalanodtam?

Bizony, bizony.

Másnap is szomjaztam.

Az első Kicsi később jött. Kicsi tehén. A szegény Imi tehene.

Ez még az alsó tagozat kettő előtt volt. Az előtt, hogy 5 kilométert mentem a hóban, ki se látva a csapásból, Vizsolyba az iskolába. Mert a postás csak ritkán, hetente…

Vagy ritkábban jött lovas kocsival.

Hagyta hogy hajtsam… Mint ahogy az ölembe ülő gyereknek később én is. Az autót… Lassan mentünk a kocsival, ráértünk.

Az ostor nem az én kezembe volt.

A hangja és a csípős ütés hatott, mindig beértem az iskolába.

Döglött tónak

… nedves partján.

Emlékeimben a száraz helyett mindig a döglött jut eszembe.

A kuruttyoló pedig természetesen a száraz béka lett. Énekeltük, bizony sokszor a híres Vizsolyi templom mellett.

Később azért nem hívtak cseresznyét, meggyet szedni, mert fütyülni sem tudtam.

Amíg énekeltünk, addig…

Addig nem vertük egymást.

Nemrég tudtam meg, hogy nagyon - nagyon utálatos voltam. Nem engedtem, hogy a rolós tolltartómmal játszanak. A kérdésem csak az a jelentkező osztálytársamnál: akkor miért nem használhattam a következő iskolában?

Miért nem működött az emeletes (rolós) tartója?

Az iskolák kezdése

Soroksárott. Egyesek szerint: Soroksáron.

A szomszédban volt egy fiú, akivel az iskola előtt is sokat játszottam.

Együtt mentünk az első nap, de a forgalmas úton átszaladt… Nem várt meg.

Mire átértem, a kapu zárva volt. Én még kicsi voltam, s nem értem föl a kilincset.

Álltam a kapu előtt. Jöttek, beszéltek hozzám. Nem értettem. Bementek és kizártak. Nagyon - nagyon hosszú idő után jött egy tanár (tanító), beengedett.

Szüleim munkája miatt nem régen költöztünk a szódás üzem háta mögé.

Tehát nem tudtam, hogy kisebbségi vagyok.

A szünetben csak svábul beszélt mindenki.

A magyar beszédet a szomszéd kisfiú sem „értette".

A tanító néni hiába beszélt magyarul, az sem volt már érthető.

Aztán tetten értek.

Ottó ütött, talált ötöt.

A tanító néni leleplezett. Hiába olvasok hibátlanul, a betűket sem ismerem. A kiröhögő show maró volt. Magyarul is, az órán, a szünetekben pedig németül. Már majdnem mindent megértettem. Csak még a sváb beszéd hiányzott. Megátalkodottan magyarul válaszoltam: a te anyád büdös…

Elemi iskolák

Nem tanultam meg a német nyelvet karácsonyig, csak közepes tanuló voltam a Soroksári Állami Általános iskolában. Gyenge közepes.

A szünet előtt, még egy-két héttel, Dömsödre kerültem. A volt tanító nénim, anyai nagyapám, nagymamám, keresztapám, és nagybátyáim közelében nyugszik. A sűrű temetések rögzítik a helyet. Lehet véletlen, de egy-egy virág a ritka halottak napi úton oda is jut.

Könyvet is kaptam, amit húgom gyerekei elolvastak.

Pedig most szívesen olvasnám a szovjet bányarémek és manók rémségeit.

Ezért gyűjtöttem szinte azonnal a nép meséket és a verses feldolgozásokat. A fiúk nem a bányába mentek, mikor a mami odaadta nekik ezeket…

Semmi se maradt belőlük.

Ez még nem Vizsolyba volt, ott se könyv, se tanulás. Öt kilométer oda és vissza. Naponta. A második kezdetén.

Viszont magasat ugrani megtanultam. Még a középiskolában is elég volt, hogy tudok, a jelesig.

Ezt a tanévet Abaújdevecserben fejeztem be. A falu kicsi volt, de sok minden történt ott. Elképzelhető, hogy szólok még róla. A kastély viszont később nem sok semminek értékeltem. Pedig nagynak, múltban csillogónak láttam. Akkor.

A harmadikat Aszalón kezdtem.

Két emlék világít. Az egyik sötét. Az egyetlen égő (akkor már villany is volt az albérletben) fölé egy elosztót csavartunk, hogy a tiltott világvevő rádiónkat hallgassuk. Jött az ellenőrzés, nem

kerültünk se a hortobágyra, se recskre, barcikát se kaptunk, mert az egy év múlva lett közismerten ijesztő. Sikerült a rádiót, az elosztót úgy kicsavarni, úgy eldugni. Megúsztuk. Bár lehet, hogy a többiről semmit, barcikáról is csak később tudtam. A Sajóecsegi Állami Általános Iskolában.

Először itt is közepesnek bizonyultam. Nem tudtam jó mogyoróvesszőt választani. A vékony csípett nagyon, a vastag nagyon fájt, a közepes pedig fájt is, csípett is. A nagy baj viszont az volt, én, aki sohase csináltam, így nem voltam hajlandó kitakarítani a párttitkár tanító néni disznajának ólját.

A kis öntudatos kapott egy-két pofont is.

Tanulni viszont nem tanultam belőle.

Csak fegyelmet tanultam és azt is, nézzek körül, mielőtt mondok valamit.

A negyedik viszont diadalmenet volt.

A november 7-i ünnepségen ütemes taps követte versemet, amit én adtam elő. „A béketábor legyőzhetetlen!"

A színi előadáson én voltam a főszereplő Jancsi vitéz… Én vágtam le kicsiny kardommal a hétfejű sárkánynak a fejét. A színfalak mögött, egy tuskóra csapva, számoltam is a levágott fejeket. „Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc." A kilencnél megálltam és nem értettem, miért nevetnek…

A szózat születési helye

A búcsúk

Tornyosnémetibe, Hidasnémetibe évente jártunk a búcsúba. Összejött a nagy család.

Ma már nincs ilyen.

Kár.

A bárónő tanította Dittát

Elsős voltam. Elemis. Otthon hárman voltunk. Az iskola után két évvel idősebb unokatestvérem magával vitt a bárónőhöz.

Ő németül tanult.

Tanították, míg én játszottam, elfoglaltam magam.

Olvasni még sem igazán, sem élvezettel nem tudtam.

Hallgattam az órát, a német szöveget, és eltűnt a görcs, a te anyád büdös érzés.

Beszélni kezdtem, elmondtam, hogy a kakas kukorékol a szemétdombon…

Már nem voltam kissebségi…

Hiába vállalta volna a tanításomat, elhagytuk a szülőfalut, és el a nagyfalunak is nevezhető Budapestet.

Az első könyvjutalmam

Senki nem jött el az évzáró műsorra.

Se keresztapám, se keresztanyám.

Míg szerepeltem, sok-sok verssel, szöveggel, nem láttam ismerős arcot.

Egyedül voltam. Egyedül maradtam.

A jutalomkönyvet átvéve tudtam, nem számíthatok másra, csak magamra.

Arról nem is beszélve: szépírásból nagyon gyenge voltam.

Ha már ilyen nagy tömeg előtt mondták, elhatároztam, jövőre szebb lesz.

Nem tudtam, hogy a második osztály anyaga a folyóírás lesz…

Ott álltam szépen kimunkált nagy és kisbetűimmel, sokat gyakorolt írással, de senkit nem érdekelt.

Már a könyv orosz bányarémei sem segítettek.

A csuka parancsára jobb volt.

Elolvasva nem voltak rémálmaim.

Nem féltem Vizsolyba se menni, télen, a méteres hóban.

Öt kilométer akkor egy kisfiúnak sem volt olyan távolság, amire nem engedték volna el.

Egyedül indultam, hetedhét világ ellen, nagyfiúként.

Aki tud pisilni.

Ősszel pedig sokszor majdnem elkéstem: néztem az ürgéket, ahogy állva figyelik, közelebb megyek-e, bántom-e őket.

Lehet, hogy ezért szeretem a természetfilmeket?

Megfogadtam, nem eszem gombát

Dubicsányban szálltunk le a vonatról.
A vállamon két átlátszó műanyag zsák.
Minkét vállamon.
Neki a hegynek.
Egy bizonyos gombát szedtünk, egyre nehezebb vállal.
Hegyre fel, hegyről le, falukat kerülve.
Aztán a vonat (Hídvégardó), úgy kellet felrakni rá.
Utána pucolni, aszalni, egy évig enni…
Hiába leves, hiába pörkölt, hiába gombapaprikás…
Már a cukorrépa is finomabb volt.
Hiába a gomba.
Ha nagy leszek, akkor nem eszem…
Évtizedekkel később viszont szedem is, eszem is.
Mert húsz év után nem féltem megkóstolni.
A Rákosi korszakból viszont, ha lehet, nem kérnék.

F mint a gyász

Félelmetes fekete posztó takarta a kaput, az utat és a bejárati ajtót… Fekete posztó, szakadásaiba, lyukaiba száraz virágokat tűzött valaki. Mára kapu is félelmetesen nyikorgott. Szinte sikoltva. Soha még ilyen félszet nem, nem éreztem. Nem elég, hogy megszöktem a nagymamitól, még ez a megszokottat is eltorzító, felnagyító ismeretlen díszlet is…

Levegőt is alig mertem venni. Végig rohantam az úton, megtorpanva az első, sarkig tárt fekete ajtó előtt. Ott feküdt a málladozó mennyezetet nézve a szomszéd bácsi, a háziúr…

Akitől mindig féltem. Aki egy kéttámlájú széken ült, mindig az ajtaja előtt. Sokszor odahívott, odaparancsolt magához. Miért? Azt nem tudtam, de arra ma is emlékszem mennyire fájt a pipaszár csípős ütése.

Olyankor sírni sem mertem, pedig nagyon sírós időszakom volt. Ilyen ez az öt éves kor. Ha valaki csúnyán nézett rám, már rögtön legörbült a szám széle. Tűrtem inkább a csípős ütéseket, vagy a sírás helyett a szaladásban kerestem menedéket.

Hiába futottam, az utánam hajított görbe bot, ha eltalált, nagyon fájt.

A pipa most is ott volt a kezében.

Gyorsan átsurrantam az ajtó előtt, örülve, hogy nem vett észre. A hátsó ajtó, valamikor istálló volt, most a mi szoba-konyhás bérelt lakásunk. Soha nem volt, soha nem lehetett kulcsra zárva.

Menekültem és benyitottam.

Anyám a tűzhely mellett állt, főzött valamit. Húgom a kiságyban aludt. Egy néni ült az asztalnál, egy soha nem látott

néni.

A tűz ropogott, valami sistergett a forró lapon nem hallották az ajtó nyitását.

Ott álltam az ajtóban.

Készültem a köszönésre, az előbbi ijedtséggel… Akartam az elveszett hangom… Szerettem volna, ha újra meglelném. Álltam és meg sem szólaltam.

Tartalomjegyzék

A kis tanítvány 5

A kis tanítvány 6
A gácsér a gáton (fotó) 9
Gácsérok a gáton (fotó) 13
A lehetőség 15

Felejthetetlenségeskedéseink 17

Hétfő 18
Bezártam magam 19
Anyuci, cicit 20
A rácson át (fotó) 21
Add ide a macit 22
A kecske lovagolható 23
A tehén 24
Döglött tónak 25
Az iskolák kezdése 26
Elemi iskolák 27
A szózat születési helye (fotó) 29
A búcsúk 30
A bárónő tanította Dittát 31
Az első könyvjutalmam 32
Megfogadtam, nem eszem gombát 33
F mint a gyász 34

Nevenincsben él egy tanítvány, ki a kor fejlődésével olykor technikai fejlövésével eléri a civilizáció számítógépe fokát, ami gyönyör, ami kín, ami letaglózza és fölemeli az embert. Ésa Imre ilyen!

Csakhogy Hidvári Imre Nevenincsben ilyen is, meg nem is. Mint a kis tanítvány, ő számítógép nélkül, s mégis élmények garmadával éli át a gyerekkor való világát. A számítógép ember alkotta, adott, az pedig, hogy hogyan éljük meg a gyerekkor történéseit, azt a gyermek szemlélete, és a körülmények irányítják.

Nem lehet nem észrevenni, hogy Hidvári kezdő írása „A kis tanítvány" szándékosan és külön cikluscímmel első írásként foglalt helyet a prózák között. Kontraszt ad megoldása a ma, és a tegnapi gyermekkornak. Mégpedig feltűnő a kontraszt!

A számítógépes élményeket nem tudja és nem is akarja gyermekkori élményei fölé emelni, de megmutatni azt igen! Oly gyermekként élt, aki észrevette a világ ezer arcát, de azt is, ami abban az időben már történelem , csak azt nem tudta, hogy mi a történelem. Ez már felnőttkori hasonulás lett.

Elcsodálkozom visszaemlékezésein, milyen pontosak, milyen aprólékosak.

Az IKRKÖNYVEK két jelölése nem csak a verseket és a prózákat jelölik külön, hanem míg a versek halmaza komoly, felnőtteket izgató dilemmák, addig az IKERKÖNYVEK 2. prózái a felnőtté válás első szakaszában szemlélődő gyermek lelkivilágába ad betekintést.

Talán a felnőtté válás folytatása további Hidvári prózák lesznek, új könyvekben, talán nem, nem tudom. Én önzőn ezt várom. Mindenesetre ajánlom a nagyérdemű szíves figyelmébe.

Szőke Lajos